

HARDANGERVIDDA VILLREINUTVAL

Rødberg, 12.05.2023

postmottak@kld.dep.no

INNSPILL STORTINGSMELDING VILLREIN - referanse 22/3687

Hardangervidda villreinutval vil med dette komme med noen overordnede innspill til stortingsmelding om villrein.

Behov for ny politikk

Kvalitetsnormen for villrein viser at villreinen har store utfordringer. Dette da forvaltningen ikke har klart å ivareta leveområdene eller hindre at menneskelig aktivitet gir arealunnvikelse og stengte trekkveier. Politiske målsettinger, forvaltningssystemet, lovverket med mer, slik dette har vært de siste 70 år, har ikke fungert mht. å ivareta villreinen og dens leveområder. Det er derfor helt nødvendig at det nå gjøres konkrete og reelle endringer for i fremtiden, ikke bare ivareta, men bedre villreinens vilkår og muligheter.

- Det må settes klare politiske mål og gis konkrete nasjonale føringer for *ivaretagelse og bedring* av villreinens leveområder.
- Det må settes klare politiske mål og gis konkrete nasjonale føringer for *ivaretagelse og bedring* av villreinens mulighet til å benytte alle funksjonsområdene ut fra de naturgitte forhold.
- Det må foretas endring av forvaltning og lovverk, der ansvar og myndighet tydeliggjøres.

Lovverk

Villreinen og dens leveområder må få et klart vern i lovverket, det være seg naturmangfoldloven, P&B-loven eller friluftsløven.

Flere lover og forskrifter inneholder ulike «teoretiske muligheter» for forvaltningen til å ivareta villreinen, leveområdene og regulere aktivitet som påvirker villreinen negativt. I praksis viser det seg svært ofte at forvaltningsansvaret enten er uklart, hjemmelsgrunnlaget ikke er reelt eller at det stilles for store krav og er for snevre forutsetninger for å ta i bruk regelverket. Dette må endres slik at forvaltningsansvaret blir tydelig. Forvaltningen må få en reell mulighet til å bruke regelverket aktiv med konkret styring og regulering av aktivitet som ikke er ønskelig av hensyn til villrein.

På samme måte som alle arter er fredet om det ikke er åpnet for jakt på arten, bør lovverket ta utgangspunkt i at all menneskelig aktivitet som kan virke negativt på villreinen og dens arealbruk er forbudt. På denne måten kan forvaltningen komme i posisjon til å forvalte villreinens leveområde og ivareta hensynet til villreinen. Det må være forvaltningen som må vurdere og regulere hva som skal tillates av menneskelig inngrep og aktivitet, samt åpne opp for det som er akseptabelt. Dette fremfor dagens teoretiske mulighet til å regulere og forby når det har oppstått problem.

Forvaltningsmyndighet

I dag har alle forvaltningsorgan på alle nivå et ansvar for å ivareta villreinen og leveområdet. Dette viser seg i praksis å medføre at ingen har reelt ansvar eller myndighet til å ivareta villreinen eller leveområdet.

Det må etableres eller utpekes *ett* forvaltningsorgan med hovedansvar for å ivareta villreinområdene til beste for villreinen. Dette forvaltningsorganet må få ansvar og reell myndighet innenfor hele villreinområdet, uavhengig av andre administrative grenser (kommune- og fylkesgrenser, vernegrenser osv.).

Det må etableres en overordnet forvaltningsmyndighet som må godkjenne alle planer og vedtak etter plan og bygningsloven ol. innenfor villreinområdet. Dagens myndighet som er tillagt kommunene til å vedta inngrep / tiltak i villreinområdene må innskrenkes.

I dag er det i praksis fritt frem for alle å bruke, tilrettelegge, markedsføre for ikke-motorisert friluftsliv i villreinområdene, uten forvaltningsmessig styring. Det må etableres et system der all menneskelig ferdsel, aktivitet, tilrettelegging ol. kun tillates etter en forvaltningsmessig vurdering. For å få etablert et slikt system må alle ferdselsformer utover å gå til fots eller på ski uten tilrettelegging, være forbudt uten at dette er vurdert og åpnet opp for av forvaltningsmyndigheten.

Grunneier / rettighetshaver

Rettighetshaver / grunneier sin mulighet til å bevare villreinområdet og begrense menneskelig aktivitet som har negativ påvirkning på villreinens arealbruk må styrkes. På samme måte som grunneiere i dag kan si nei til motorisert ferdsel, må grunneiere innenfor villreinområdene kunne forby tilrettelegging for ikke-motorisert ferdsel og organiserte aktiviteter. Dette når tilrettelegging eller aktivitet kan tenkes å forstyrre villreinen og ha negative konsekvenser for villreinens bruk av funksjonsområdene.

Med vennlig hilsen

Atle Ulgenes
Leder

Svein Erik Lund
Sekretær